

The Outcomes Of Learning Management Using Contemplative Education Approach in The Philosophy Of Education Course In Order to Promote The Responsibility For Learning of Students at School of Education, University of Phayao

Ruksit Suttipong

Ph.D. (Education), Assistant Professor
Department of Education, School of Education,
University of Phayao

Received : January 23, 2019/ **Revised :** June 10, 2019/ **Accepted :** June 14, 2019

Abstract

This research employed pre - experimental designs using one-group pretest - posttest design and static - group comparison design. The main purpose of this research was to investigate the outcomes of learning management using contemplative education approach in the philosophy of education course in order to promote the responsibility for learning of students at School of Education, University of Phayao. It aimed to 1) compare the responsibility for learning before and after receiving the learning management using contemplative education approach of the students at School of Education, University of Phayao, 2) compare the responsibility for learning between the group that received the learning management using contemplative education approach and the group that received a traditional approach of the students at School of Education, University of Phayao, and 3) elicit opinions about the learning management using contemplative education approach of the students at School of Education, University of Phayao. The sample was a group of first year students at School of Education, University of Phayao who enrolled in the philosophy of education course. The research instruments were 1) the learning management using contemplative education approach and the learning management using a traditional approach, 2) the self - evaluation form for the responsibility for learning, and 3) the questionnaire used to elicit opinions about the learning management using contemplative education approach, including open-ended questions regarding the outcomes of learning management using contemplative education approach. The data were analyzed by using frequency, mean, standard deviation, dependent t - test, and independent t-test.

The findings showed that 1) the students at School of Education, University of Phayao had the scores of the responsibility for learning after receiving the learning management using contemplative education approach higher than the scores of the responsibility for learning before receiving the learning management using contemplative education approach, and it was statistically significant at .01, 2) the students at School of Education, University of Phayao who received the learning management using contemplative education approach had more responsibility for learning than those who received the learning management using a traditional approach, and it was statistically significant at .01, and 3) the students at School of Education, University of Phayao had positive opinions towards the learning management using contemplative education approach at a high level.

Keywords: Learning Management, Contemplative Education, Responsibility for Learning

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา ในรายวิชาปรัชญาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบทางการเรียน ของนิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

รักษิต สุทธิพงษ์

ปร.ด. (การศึกษา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สาขาวิชาการศึกษา, วิทยาลัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา

วันรับบทความ : 23 มกราคม 2562/ วันแก้ไขบทความ : 10 มิถุนายน 2562/
วันตอบรับบทความ : 14 มิถุนายน 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการออกแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre - Experimental Designs) ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design และแบบ Static - Group Comparison Design โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา ในการส่งเสริมความรับผิดชอบทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ได้แก่ 1) เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาของนิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติของนิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาของนิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาปรัชญาการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา และวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 2) แบบประเมินความรับผิดชอบทางการเรียนของตนเอง และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา รวมทั้งข้อคำถามปลายเปิดผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t - test แบบ Dependent และสถิติทดสอบ t - test แบบ Independent

ผลการวิจัย พบว่า 1) นิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีคะแนนความรับผิดชอบทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา มีความรับผิดชอบทางการเรียนมากกว่านิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, จิตตปัญญาศึกษา, ความรับผิดชอบทางการเรียน

บทนำ

การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ หลักสูตร 5 ปี ของสถาบันการผลิตครูทุกแห่งจะต้องผลิตครูให้ได้ตามมาตรฐาน มุ่งให้เกิดผลการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ กล่าวคือ บัณฑิตจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ มีความอดทน มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ มีความรอบรู้ สามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการแก้ปัญหา และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่มุ่งให้บัณฑิตมีคุณธรรม มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี มีทักษะการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นวิชาชีพควบคุมโดยคุรุสภา ซึ่งได้กำหนดมาตรฐาน วิชาชีพทางการศึกษาให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษามีแนวทางการพัฒนาตนเองตามข้อกำหนดทั้งในด้านความรู้ ประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานและด้านการ ปฏิบัติตน ให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ และสามารถปฏิบัติงาน และปฏิบัติตนในฐานะผู้ประกอบ วิชาชีพชั้นสูงได้อย่างเหมาะสม (ราชกิจจานุเบกษา, 2556)

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เป็น สถาบันผลิตครูในภาคเหนือตอนบนที่มีพันธกิจในการ ผลิตและพัฒนาครูมืออาชีพให้มีจิตวิญญาณความเป็นครู ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2556 ตามมติสภา มหาวิทยาลัยพะเยา ในคราวประชุมครั้งที่ 5/2556 เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2556 ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ กิจด้านการศึกษา โดยเฉพาะความรับผิดชอบในการ บริหารจัดการหลักสูตรด้านการศึกษาทุกระดับ ทั้งระดับ ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ซึ่งในหลักสูตร ระดับปริญญาตรีมี 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรการศึกษาด้าน บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557 เป็นการจัดการศึกษาหลักสูตรควบระดับปริญญาตรี 2 ปริญญา 7 แขนงวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา พลศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ โดยมีปรัชญา ของหลักสูตร คือ เป็นศาสตร์มุ่งเน้นความเป็นเลิศในวิชาการ และวิชาชีพด้านการศึกษา บัณฑิตจะเป็นผู้เปรียบพร้อมด้วย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ และ

เป็นผู้นำทางปัญญา

รายวิชาปรัชญาการศึกษาเป็นหนึ่งในรายวิชาชีพ ครุสำหรับนิสิต ชั้นปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาด้าน บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557 มุ่งให้ นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของ ปรัชญา ปรัชญาตะวันตกและตะวันออก พุทธปรัชญา แนวคิดปรัชญากับการศึกษา ปรัชญาและทฤษฎีทางการ ศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม แนวคิดและ กลวิธีการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา หลักการวิเคราะห์ เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีลักษณะ เป็นการบรรยายความรู้ในภาคทฤษฎี มีการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อ นิสิตได้เรียนรู้แล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษา ต่อไปอย่างมีเป้าหมาย และจากการบันทึกหลังการสอน รายวิชาปรัชญาการศึกษา พบว่า มีปัญหาในการจัดการ เรียนการสอน ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน เนื้อหาสาระในรายวิชา ค่อนข้างมาก ขาดสื่อการสอน รวมทั้งหนังสือตำราใน รายวิชาปรัชญาการศึกษาที่ทันสมัย ขาดความชำนาญ ในการสอน และ 2) ด้านผู้เรียน นิสิตเกิดความเบื่อหน่าย ในการเรียน ขาดความสนใจในการเรียน ขาดความ รับผิดชอบในการเรียน ไม่เตรียมความพร้อมในการเรียน ไม่นำอุปกรณ์การเรียนมาใช้ในการเรียน และขาด ลา มาสายบ่อย ส่งผลทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนไม่เอื้อต่อ การเรียนรู้ และทำให้นิสิตมีทัศนคติไม่ดีต่อตัวผู้สอน และรายวิชา

แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา เป็นเครื่องมือในการ ปฏิบัติที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านในของตัวบุคคล หรือ การพัฒนาภายใน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับลึก ในระดับความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่เกิดมา จากภายในตัวของบุคคล สอดคล้องกับ ประเวศ วะสี (2551) ได้กล่าวว่า จิตตปัญญาศึกษา หมายถึง การรู้จัก ตนเองแล้วใช้ใจคิดใคร่ครวญ รู้ความจริงของจิตและ กายจนเกิดปัญญา โดยที่ปัญญาคือการเข้าถึงความจริง อันสูงสุด หรือบางที่ก็พูดว่าการเข้าถึงความจริง ความดี และความงาม โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนว จิตตปัญญาศึกษา ตั้งบนพื้นฐานสองประการ คือ มีความ เชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ และให้เกิดกระบวนการค้นใน องค์กรวม ทั้งในด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดและเทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีความมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนในด้านความรับผิดชอบทางการเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาในรายวิชาปรัชญาการศึกษาเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ให้เกิดผลดียิ่งขึ้นต่อการพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาในการส่งเสริมความรับผิดชอบทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยได้แก่

1. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาของนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติของนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาของนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยามีความรับผิดชอบทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษามากกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา
2. นิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษามีความรับผิดชอบทางการเรียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติ
3. นิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาอยู่ในระดับมาก

วิธีการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการออกแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Designs) ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design และแบบ Static - Group Comparison Design โดยมีนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) สามารถแสดงรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาปรัชญาการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาปรัชญาการศึกษา จำนวน 2 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 58 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเรียนที่ 16 จะได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีแบบปกติ จำนวน 28 คน และกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเรียนที่ 17 จะได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา จำนวน 30 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ อยู่ในระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรจัดกระทำ ประกอบด้วย
 - 1.1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา
 - 1.2) การจัดการเรียนรู้แบบปกติ
2. ตัวแปรผล ประกอบด้วย
 - 2.1) ความรับผิดชอบทางการเรียน
 - 2.2) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา

รูปแบบที่ใช้ในการทดลอง

เป็นการออกแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Designs) ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง คือ 1) แบบ One - Group Pretest - Posttest Design และ 2) แบบ Static - Group Comparison Design ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) แบบ One - Group Pretest - Posttest Design

Pretest	Treatment	Posttest
T _{1E}	X	T _{2E}
เมื่อ T _{1E} แทน	การทดสอบก่อนจะทำการทดลองของกลุ่มทดลอง	
T _{2E} แทน	การทดสอบหลังจากทำการทดลองของกลุ่มทดลอง	
X แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา	

2) แบบ Static - Group Comparison Design

Group	Treatment	Posttest
E	X	T _{2E}
C	~	T _{2C}
เมื่อ E แทน	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)	
C แทน	กลุ่มควบคุม (Control Group)	
X แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา	
~ แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีแบบปกติ	
T _{2E} แทน	การทดสอบหลังจากทำการทดลองของกลุ่มทดลอง	
T _{2C} แทน	การทดสอบหลังจากทำการทดลองของกลุ่มควบคุม	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา จำนวน 5 กิจกรรม มีรายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา

กิจกรรม	วัตถุประสงค์
กิจกรรมที่ 1 Check in โดยใช้เทคนิคการปรับความคิดและจิตใจอย่างใคร่ครวญ ให้นิสิตดูคลิปวิดีโอครูผู้มีอุดมการณ์ และทบทวนความคิด ความเชื่อทัศนคติและเหตุผลในการเป็นครูของตนเองและจัดบันทึกการเรียนรู้ลงในกระดานใบงาน	เพื่อให้ นิสิตมีความพร้อมในการร่วมกิจกรรมจิตตปัญญาศึกษาที่ส่งเสริมความรับผิดชอบทางการเรียนของนิสิตได้อย่างมีสติ
กิจกรรมที่ 2 แนะนำตนเอง โดยใช้เทคนิคสุนทรียสนทนาและการฟังอย่างลึกซึ้ง ให้นิสิตจับกลุ่ม 3 คน แนะนำตนเองผ่านการเล่าเรื่องความประทับใจที่มีต่อครูให้เพื่อนฟัง โดยให้ฟังอย่างตั้งใจ ไม่มีการซักถามให้เล่าจนครบทุกคน และผลัดกันสะท้อนความรู้สึกเพื่อเปิดใจในการเรียนรู้ร่วมกัน	เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนิสิตด้วยกันเอง และระหว่างนิสิตกับอาจารย์ผู้สอนในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรม	วัตถุประสงค์
กิจกรรมที่ 3 ผ่อนพักตระหนักรู้ โดยใช้เทคนิคการเจริญสติ ให้นิสิตนั่งกับพื้นห้องในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ลดแสงไฟ เปิดเพลงบรรเลง หลับตา สูดลมหายใจเข้าออกช้า ๆ ให้หยุดการเคลื่อนไหว ใช้ความรู้สึกกำหนดรู้เพียงลมหายใจ ให้อยู่กับตนเอง และให้เห็นตนเองจากภายใน	เพื่อให้นิสิตมีความพร้อมในการเรียนรู้ ผ่อนพักการเคลื่อนไหวร่างกายและจิตใจ ผ่อนคลายอย่างมีสติ ให้เกิดความเข้าใจในตนเองและเห็นคุณค่าของผู้อื่น เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาความรับผิดชอบส่วนบุคคล และการเรียนรู้ที่ดีของนิสิตต่อไป
กิจกรรมที่ 4 วิเคราะห์ตนเองในความเป็นครู ให้นิสิตเขียนภาพปัจจุบันและอนาคตของตนเองในการเป็นครูที่มีคุณภาพ และให้อธิบายถึงความหมายของภาพนั้น เป็นความคาดหวังที่มีต่อวิชาชีพครูในอนาคต	เพื่อให้นิสิตได้ทบทวนการเป็นครูของตนเอง และตั้งเป้าหมายในการเรียน ตั้งใจเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมไปสอนนักเรียนให้มีความรับผิดชอบทางการเรียนในอนาคต
กิจกรรมที่ 5 Check out โดยใช้เทคนิคการทบทวนผลการปฏิบัติงาน ให้นิสิตบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ ก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม สรุปเหตุผลของนิสิตที่ต้องพัฒนาความรับผิดชอบทางการเรียนในวิชาชีพครู	เพื่อให้นิสิตได้ทบทวนการเรียนรู้ของตนเองในกิจกรรมที่ผ่านมา และสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบทางการเรียนของตนเองได้อย่างมีเหตุผลและมีสติสัมปชัญญะ

2. แบบประเมินความรับผิดชอบทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง นิสิตปฏิบัติตามข้อคำถามนั้น ๆ ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง นิสิตปฏิบัติตามข้อคำถามนั้น ๆ ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง นิสิตปฏิบัติตามข้อคำถามนั้น ๆ ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง นิสิตปฏิบัติตามข้อคำถามนั้น ๆ ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง นิสิตปฏิบัติตามข้อคำถามนั้น ๆ ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง นิสิตมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง นิสิตมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง นิสิตมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง นิสิตมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง นิสิตการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา จำนวน 1 ข้อ

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ข้อคำถามนี้ตรงกับความคิดเห็นมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ข้อคำถามนี้ตรงกับความคิดเห็นมาก

3 คะแนน หมายถึง ข้อคำถามนี้ตรงกับความคิดเห็นปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ข้อคำถามนี้ตรงกับความคิดเห็นน้อย

1 คะแนน หมายถึง ข้อคำถามนี้ตรงกับความคิดเห็นน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง นิสิตมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง นิสิตมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง นิสิตมีความ
คิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง นิสิตมีความ
คิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง นิสิตมีความ
คิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

แบบประเมินความรับผิดชอบทางการเรียน

1) วิธีการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับความรับผิดชอบทางการเรียน

1.2 กำหนดนิยามศัพท์ตามตัวแปรที่ใช้
ในการวิจัย

1.3 ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
ให้ครอบคลุมนิยามศัพท์

2) วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 นำแบบประเมินความรับผิดชอบ
ทางการเรียน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อ
ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ระหว่างนิยามศัพท์กับข้อคำถาม โดยทำการคัดเลือกข้อ
คำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50-1.00
ซึ่งค่าที่คำนวณได้มีค่า 1.00 ทุกข้อคำถาม รวมทั้งปรับปรุง
แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out)
นิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาที่กำลังศึกษา
ในชั้นปีที่ 1 กลุ่มเรียนที่ 11 ในรายวิชาปรัชญาการศึกษา
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน จากนั้นนำข้อมูล
ที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธี
การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.90

2.3 จัดพิมพ์แบบประเมินความรับผิดชอบ
ทางการเรียน แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา

1) วิธีการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา

1.2 กำหนดนิยามศัพท์ตามตัวแปรที่ใช้
ในการวิจัย

1.3 ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
ให้ครอบคลุมนิยามศัพท์

2) วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อ
การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา
เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ระหว่างนิยาม
ศัพท์กับข้อคำถาม โดยทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50-1.00 ซึ่งค่าที่
คำนวณได้มีค่า 1.00 ทุกข้อคำถาม รวมทั้งปรับปรุงแก้ไข
ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out)
นิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาที่กำลังศึกษา
ในชั้นปีที่ 1 กลุ่มเรียนที่ 11 ในรายวิชาปรัชญาการศึกษา
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน จากนั้นนำข้อมูล
ที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธี
การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.88

2.3 จัดพิมพ์แบบสอบถามความคิดเห็น
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญา
ศึกษา แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
มีสาระสำคัญ ดังนี้

**ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบ
ทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการจัด
การเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญา
ศึกษา แสดงดังตาราง 2**

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ ใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา

คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	n	t	df	p-value
หลังทดลอง	4.43	0.63	30	9.40**	29	0.00
ก่อนทดลอง	2.83	0.65	30			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา พบว่า คะแนนความรับผิดชอบทางการเรียนเฉลี่ยหลังการทดลอง มีค่าเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.63 และคะแนนความรับผิดชอบทางการเรียนเฉลี่ยก่อนการทดลอง มีค่าเท่ากับ 2.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.65 โดยการทดสอบความรับผิดชอบทางการเรียนเฉลี่ยหลังการทดลองและก่อนการทดลอง ด้วยสถิติ t - test แบบ Dependent พบว่า ค่า t เท่ากับ 9.40 มีค่า df เท่ากับ

29 และค่า p - value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่กำหนดไว้ จึงสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรับผิดชอบทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาและกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติ แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติ

คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	n	t	df	p-value
กลุ่มทดลอง	4.43	0.63	30	9.31**	56	0.00
กลุ่มควบคุม	2.96	0.58	28			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติ พบว่า คะแนนความรับผิดชอบทางการเรียนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง มีค่าเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.63 และคะแนนความรับผิดชอบทางการเรียนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมมีค่าเท่ากับ 2.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.58 โดยการทดสอบความรับผิดชอบทางการเรียนของกลุ่มทดลอง และของกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติ t-test แบบ Independent พบว่า ค่า t เท่ากับ 9.31 มีค่า df เท่ากับ 56 และค่า p-value เท่ากับ 0.00

ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่กำหนดไว้ จึงสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา มีความรับผิดชอบทางการเรียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาปรัชญาการศึกษาโดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา แสดงดังตาราง 4-5

ตาราง 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในสัทธิวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาปรัชญาการศึกษาโดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
1. นิสิตเข้าใจเนื้อหาได้อย่างชัดเจน	4.03	0.61	มาก	4
2. นิสิตมีความสุขในการเรียน และอยากเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง	3.57	0.63	มาก	9
3. นิสิตมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน	3.93	0.64	มาก	6
4. นิสิตสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.10	0.48	มาก	3
5. นิสิตมีจิตใจสงบ มีสมาธิ สติตั้งมั่น	4.23	0.57	มาก	2
6. นิสิตรู้เท่าทันความคิดของตนเอง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.63	0.72	มาก	8
7. นิสิตเกิดความรัก ความเมตตาต่อเพื่อนมากขึ้น	3.70	0.75	มาก	7
8. นิสิตรู้ตัว และยอมรับตนเองมากขึ้น	4.03	0.61	มาก	4
9. นิสิตมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์ผู้สอน	3.97	0.56	มาก	5
10. นิสิตตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้	4.57	0.57	มากที่สุด	1
รวม	3.98	0.34	มาก	

จากตาราง 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาพบว่า ในภาพรวมนั้นนิสิตมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.34) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นิสิตตระหนักถึง

ความสำคัญของการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ นิสิตมีจิตใจสงบ มีสมาธิ สติตั้งมั่น ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.57) และนิสิตสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.48) ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ นิสิตมีความสุขในการเรียน และอยากเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = 0.63)

ตาราง 5 แสดงผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาจากแบบสอบถามปลายเปิด

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา	ความถี่
- นิสิตเชื่อฟังอาจารย์มากขึ้น	28
- นิสิตมีสมาธิ และสนใจเรียนรู้เพิ่มขึ้น	27
- นักเรียนเกิดความสนุกสนาน มีรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ	25
- นิสิตรู้สึกตื่นตัวกับกิจกรรมจิตตปัญญาศึกษาที่สอดแทรกเข้าไป	25
- นิสิตมีความกระตือรือร้น และตั้งใจในการเรียน	24

จากตาราง 5 แสดงผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่ที่ได้

รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษานั้นส่งผลให้นิสิตมีพฤติกรรมที่เชื่อฟังอาจารย์มากขึ้น

มีสมาธิ และสนใจเรียนรู้ อีกทั้งยังเกิดความสนุกสนาน มีรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ และรู้สึกตื่นเต้นกับกิจกรรม จิตตปัญญาศึกษาที่สอดแทรกเข้าไป นอกจากนี้ยังทำให้นิสิตมีพฤติกรรมที่มีความกระตือรือร้น และตั้งใจในการเรียนอันจะส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนิสิตต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาในรายวิชาปรัชญาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบทางการเรียนของนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 นิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีความรับผิดชอบทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษามากกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีคะแนนความรับผิดชอบทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา ทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ เกิดความตื่นรู้ การคิดใคร่ครวญเป็นหลัก ทำให้เข้าใจตนเอง ตระหนักรู้ถึงคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การกระทำที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบทางการเรียน ในรายวิชาปรัชญาการศึกษา และการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะการที่จะเป็นครูที่ดีได้นั้น จะต้องเป็นครูที่มีความรับผิดชอบ จึงทำให้นิสิตเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเข้าเรียนและส่งงานครบตามเวลาที่กำหนด ส่งผลให้นิสิตมีคะแนนความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศจีมาศ ณ วิเชียร และคันธรส แวนวงศ์ (2552) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความรับผิดชอบของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรับผิดชอบของนักศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมทั้ง 5 กิจกรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักศึกษาเป็นเวลา

6 สัปดาห์ พบว่า ร้อยละ 27.10 ถึง 43.10 ของนักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงคะแนนความรับผิดชอบระหว่าง วัดก่อนและวัดหลังการทดลอง โดยคะแนนความรับผิดชอบ ต่อเพื่อนมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด เช่นเดียวกันกับ ผลงานวิจัยของ นารท ศิริละโพธิ์ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบข้ามทฤษฎีเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต พบว่า ภาพรวมของการแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบ ต่อตนเองในด้านการเรียน ความรับผิดชอบต่ออาจารย์ และความรับผิดชอบต่อเพื่อนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 นิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา มีความรับผิดชอบทางการเรียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติ

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา มีความรับผิดชอบทางการเรียนมากกว่านิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนอย่างมีสติ โดยใช้กิจกรรมจิตตปัญญาศึกษาที่หลากหลายในบรรยากาศที่อบอุ่นและปลอดภัย เช่น การดูคลิปวิดีโอ การเล่าเรื่อง การฟังอย่างตั้งใจ การทำสมาธิ การเขียนภาพอนาคต และการบันทึกผลการเรียนรู้ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้มากกว่าการสอนแบบการบรรยาย ในลักษณะเดียว อีกทั้งยังมีการสะท้อนคิดภายในตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชาปรัชญาการศึกษาสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เวสาลี ขาดิสฺสุทิพันธ์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง ระบบการเรียนรู้เชิงบริการเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบสาธารณะ พบว่า 1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ หลักการ แนวคิดทฤษฎี วัตถุประสงค์ ผู้สอน ผู้เรียน สถาบันและชุมชน 2) กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ การไตร่ตรอง การประเมินผล และการเผยแพร่ผลงาน 3) ผลลัพธ์ ได้แก่ ผลที่ได้รับจากการใช้ระบบการเรียนการสอน เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ วันทนี นามสวัสดิ์, สิริวรรณ ศรีพหล และ

กัญญา ลินทรัตนศิริกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้จิตตปัญญาศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ ความเป็นครู สำหรับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะ ความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์หลังเรียน โดย กระบวนการจิตตปัญญาศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะความเป็นครูหลังการจัดการเรียนรู้ของ นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการ จิตตปัญญาศึกษาสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนา ความเป็นครูของนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้โดยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่ากลุ่ม ควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการสอน แบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการ จิตตปัญญาศึกษามีพฤติกรรมความเป็นครูขณะฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพ ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 นิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาในรายวิชา ปรัชญาการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ทำให้ นิสิตมีสมาธิ มีความสุขและความสนใจในการเรียน มีความสนุกสนาน มีรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ ได้รู้จักตนเองและรู้จักเพื่อนใน กลุ่มมากขึ้น สามารถนำเทคนิคไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง นิสิตกับอาจารย์ผู้สอน จึงทำให้นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับมากสอดคล้อง กับ จิรัฐกาล พงศ์ภคเธียร (2553) ได้ให้ความหมายของ จิตตปัญญาศึกษา ว่าหมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนาจาก ภายในด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ ได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ศาสตร์ตามที่ผู้เรียนสนใจ สามารถเชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

อย่างสมดุล ทำให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น ทำให้จิตใจ ขยายกว้างออกจากขอบเขตตัวตน เกิดความรักความเมตตา เกิดปัญญา และการตระหนักรู้ในตนเองเช่นเดียวกับ มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ของประเทศไทยของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษามี พัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คิดเป็นร้อยละ 44.69 และความรับผิดชอบของนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.95 และ 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการ เรียนรู้โดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาปรัชญาการศึกษา ควรชี้แจงวิธีการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล โดยใช้เทคนิคทางจิตตปัญญาศึกษาในครั้งแรกก่อนเริ่ม การเรียนการสอน เพื่อให้ นิสิตเกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคจิตตปัญญาศึกษา

2. อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาปรัชญาการศึกษา ควรปรับปรุงแบบและลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน บูรณาการความรู้กับ กิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ เพื่อให้ นิสิต สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองให้ เป็นครูมืออาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาปรัชญาการศึกษา ควรพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค จิตตปัญญาศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของ นิสิต วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

2. อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาปรัชญาการศึกษา ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นิสิตในรายวิชาปรัชญาการศึกษาของ นิสิตวิทยาลัย การศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี)*.
ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. (2556, 4 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 130 ตอนพิเศษ
130 ง. หน้า 65-71.
- จิรัฐกาล พงศ์ภคเธียร. (2553). *จิตตปัญญา : การเรียนรู้สู่จิตสำนึกใหม่*. กรุงเทพฯ : สานเงินมีมา.
- ประเวศ วะสี. (2551). *หนังสือรวบรวมบทความการประชุมวิชาการประจำปี 2551 เรื่องจิตตปัญญาศึกษา การศึกษา
เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์*. กรุงเทพฯ : โครงการศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นารท ศรีละโพธิ์. (2558). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบข้ามทฤษฎีเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ
ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต*. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์. (2556). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อมารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยของนักศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 5(2), 38-47.
- วันทนี นามสวัสดิ์, สิริวรรณ ศรีพหล และกัญญา ลินทรตันศิริกุล (2558). *ผลการใช้จิตตปัญญาศึกษาเพื่อสร้าง
เสริมคุณลักษณะความเป็นครู สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ*. *วารสารบัณฑิตศึกษา*.
12(57), 7-20.
- เวสาลี ขาตสุทธิพันธุ์. (2550). *การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบริการเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสาธารณะ
ของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจระดับปริญญาบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศจีมาศ ณ วิเชียร และคันธรส แวนวงศ์. (2552). *การพัฒนาความรับผิดชอบต่อของนักศึกษา*. รายงานการวิจัย,
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.